

Verlaten casinostad Boten

door Guido van Oss, hoofdredacteur kwartaaltijdschrift *China Nu*, redacteur website www.geledraak.nl en auteur boek *Krachtige Karakters*, zie www.krachtigekarakters.webs.com

Vanaf 2005 verrees pal over de grens met China in het nauwelijks ontwikkelde Laotiaanse Boten een heuse casinostad. Inmiddels raakte de door vele Chinese goklustigen bezochte stad twee jaar geleden volledig in verval. Hoe kon een uit het zowat uit het niets florerende stad in zo'n korte tijd weer in de vergetelheid geraken? Guido van Oss nam een kijkje ter plekke.

'You win some, you loose some, that is life', maar in de gokwereld is het vaak alles of niets, meestal niets...Dat geldt ook voor de in alle haast gebouwde casinostad Boten, net over de Chinese grens, in officieel communistisch Laos. Boten was hier tot voor kort een zogenoemde Speciaal Economische Zone naar Chinees voorbeeld.

Lege straat in Boten

Seksfilms in de etalage

De grensstad Boten ligt er inmiddels verlaten bij. Zo een twee jaar geleden herbergden hotels hier nog duizenden

gokkers, die deze in China officieel verboden 'sport' in Laos kwamen beoefenen. Nu hier: lege gokpaleizen, verlaten karaokebars en net buiten het zicht van de hoofdstraat: in ontbinding verkerende bordelen, die plek boden aan honderden prostituees en hun overwegend Chinese clientèle.

De nog alom aanwezige, maar uitermate slecht bezochte, supermarkten, hebben de seksfilms pontificaal in de etalage gezet, een ongebruikelijk gezicht zowel voor China als voor Laos. De Chinese yuan is in de stad nog steeds het courante betaalmiddel, maar het eens florerende stadje is nu op sterven na dood: peperdure hotels bieden hun kamers voor een habbekrats aan of zijn inmiddels hermetisch gesloten of zelfs al ontmanteld en in verval aan het raken, inventaris wordt afgevoerd, slechts enkele hotels hebben receptie en poetspersoneel gehandhaafd voor een minimum aantal aan verdwaalde toeristen en zakenmensen.

Redenen van het snelle verval?

Hoe kon een succesvolle speciaal economische zone, een snel groeiende gokstad, in zo een korte tijd in verval raken? Volgens de officiële bronnen zouden er diverse moorden en 'verdwijningen' in Boten zijn gebeurd, die zouden te maken hebben met de grote gokschulden die sommige gokkers hadden opgebouwd waardoor ze hun schulden en daarop staande woekerrentes niet meer konden aflossen. Er bestaat discussie over de vraag of het de ver van het gebied afgelegen centrale overheid in Laos was of vooral de Chinese overheid, die een eind maakte aan de gokstad.

Een andere vraag die een voedingsbodem vormt voor speculatie is of op de achtergrond allerlei andere, grotere belangen meespelen: van oudsher is er een drugsonderwereld actief in dit gebied, de zogenoemde gouden driehoek. Bovendien speelt daarbij nog iets heel anders: een grote Chinese investeerder kreeg enkele jaren terug toestemming een nog veel groter project te realiseren: de zogenoemde Golden Triangle City, gelegen in Laos, grenzend aan de Mekong, aan Thailand, en maar zo'n vijftig kilometer van China verwijderd.

Kortom: was Boten in het kader van dit veel grotere project niet meer dan een lastige, en ondanks de jonge leeftijd, al weer verouderde, gokstad, die alleen maar schadelijk kon zijn voor de ontwikkeling van deze nieuwe casinostad? Golden Triangle City beslaat volgens de plannen maar liefst tien vierkante kilometer en heeft grootse ambities en doelstellingen op zowel economisch, sportief als cultureel gebied, waarbij voorzien is in maar liefst voor twintig miljard aan investeringen.

'The winner takes it all'

Hoe dan ook ligt de eens nog goede reputatie van Boten in uitermate korte tijd aan diggelen en zijn gokkers, hotelpersoneel, croupiers en prostituees massaal naar de nieuwe Golden Triangle City verhuisd. Deze supersnelle

ontmanteling moet een hard gelag zijn voor sommige grote Chinese investeerders in Boten: voor hen rest slechts een spookstad met een 'moord'-imago, zelfs verkoop van het 'tafelzilver': de chique maar afgedankte hotelinventaris, zal bijzonder weinig soelaas bieden om de ontstane schulden aan te zuiveren: 'rien ne va plus' en 'the winner takes it all'.

Verlaten hotelbalie

Wil Appelman: 'Chinezen bewust maken van belang liefdadigheid'

Een ernstig verkeersongeluk in Thailand in 1993, zijn wonderbaarlijke genezing en zijn bekering tot God brachten de Lissenaar Wil Appelman op het pad dat hij nu al sinds 1998 bewandelt: hulp verlenen aan armen, verslaafden en mensen met aids in China. Met zijn Chinese vrouw drijft hij tevens een hotel, Maple Leaf Inn in Yunnan.

Na het ongeluk in Thailand stonden artsen op het punt om zijn linkerbeen te amputeren. Een aanwezige arts uit Singapore kwam echter met een beter voorstel: met drie operaties werd het been gespaard. Terug in Nederland werd Appelman depressief. "Omdat ik lichamelijk 100% was afgekeurd ontving ik een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering en zou ik nooit meer hoeven te werken. Dat kon ik moeilijk verkroppen. In mijn zoektocht naar de bedoeling van mijn leven raakte ik geïnspireerd door het protestantse geloof. Het klinkt voor velen wellicht ongeloofwaardig, maar doordat ik tot het geloof kwam ging het daarna ook beter met mijn linkerbeen. En wat artsen voor onmogelijk hielden, gebeurde: enkele maanden later kon ik weer lopen. Sindsdien heb ik het idee dat God een plan heeft met mijn leven. Dat plan probeer ik zo goed mogelijk uit te voeren."

Omdat hij als backpacker al een voorkeur had voor Azië lokte een avontuur in China: "Ik wist dat er in China veel nood is. Christenen zijn hier verdrukt, worden regelmatig vervolgd, en er is in China überhaupt veel armoede en ellende onder de bevolking: verslavings- en aidsproblematiek en andere ziektes. Ik had het idee dat ik mij in China veel nuttiger kon maken dan in Nederland."

Zo trok hij eerst naar Shenzhen om Chinees te leren, en leerde daar zijn vrouw kennen met wie hij inmiddels vier kinderen heeft. Naast baantjes in onderwijs en toerisme deed hij op kleine schaal liefdadigheidswerk.

Malversaties

Hij zag hoe in China mensen elkaar helpen. Appelman: "Wanneer men binnen een familie of dorp veel geld nodig heeft voor bijvoorbeeld een studie of een medische ingreep, wordt dat door familieleden of dorpingen bij elkaar gegaard. Veel westerlingen vinden dat geen structurele oplossing, maar binnen de Chinese context werkt dit aardig goed. Probleem is dat Chinezen vaak niet bereid zijn mensen buiten hun eigen kring te helpen.

En als er liefdadigheidsprojecten zijn, is er vaak sprake van malversaties. Ik heb bijvoorbeeld meegemaakt dat de overheidsbeambten me een lijst gaven van zogenaamd arme kinderen. Toen we dit natrokken bleek dat ze de adressen hadden meegegeven van gezinnen die goede contacten hebben met overheidsfunctionarissen, en dat die juist in grote welvaart leefden.”

Hulp aan internet- en gokverslaafden

Appelman maakte diverse schrijnende gevallen mee: “Ik kwam bijvoorbeeld uit op mensen die in zeer ernstige mate aan gokken en internetten verslaafd waren. Zij kwamen nauwelijks meer achter computer of gokautomaat vandaan, aten nauwelijks meer, waren volledig afgestompt. Het zijn meestal langdurige trajecten om mensen bij dergelijke zware verslavingsproblematiek weer op de been te krijgen. Daar moet je met heel je hart instappen. Veel Chinezen in problemen komen uit gebroken gezinnen waarbinnen regelmatig sprake was van huiselijk en seksueel geweld en drankmisbruik. Ik probeer dan om ze hoop, geloof en liefde mee te geven, te zorgen dat ze hun talenten herontdekken en zichzelf weer ontwikkelen en ontplooien.”

Opvang verslaafde prostituees: afkicken en tot geloof komen

Appelman vervolgt: “In Shenzhen heb ik diverse prostituees opgevangen. Zij waren bijvoorbeeld verslaafd aan de XTC, dat is wereldwijd maar zeker ook in China een gevaarlijke drug, omdat er vaak veel mis is met de kwaliteit. Deze verslaafde prostituees kwamen meestal pas bij ons als ze nagenoeg totaal ontspoord waren: hun hersenen functioneerden nauwelijks meer, ze konden niet meer lezen of schrijven, zaten er helemaal doorheen en waren suïcidaal. Mijn vrouw en ik zorgden ervoor dat ze afkickten en tot het geloof kwamen.” “Niet alleen kwamen deze ex-prostituees weer tot een normaal leven, met een partner en kind. Vanuit hun geloofsovertuiging hielpen ze mij bijvoorbeeld ook weer mee in een leprozendorp waar ik regelmatig naar toe ging om de grootste noden te ledigen.”

Yunnan

Liefdadigheid voor Chinezen door Chinezen

Dat hij Chinezen kan motiveren om zelf actief te worden in het liefdadigheidswerk is voor Appelman van grote betekenis. “Ik wil niet dat liefdadigheidswerk in China vooral een westerse aangelegenheid is. Ik wil dat werk zoveel mogelijk op de Chinezen zelf overdragen, ze bewust maken van het belang ervan. Ze in een sfeer brengen dat ze voor hun eigen mensen gaan zorgen en van hun eigen mensen gaan houden. Zo zijn heel wat projecten en individuele liefdadigheidstrajecten die wij zelf hebben opgestart nu volledig in Chinese handen, die projecten en trajecten blijven draaien, al gaat dat soms met vallen en opstaan.”

Prop Roots programma in Yunnan draait op volle toeren

In 2008 vatte de Nederlandse kunstenaar, sinoloog en taalkundige Anton Lustig samen met zijn vrouw Li Yang het plan op om een creatief educatiecentrum te bouwen in het dorp Yingpan op de grens met Birma. Dit plan had heel wat voeten in aarde, maar uiteindelijk is het bouwwerk nu gerealiseerd. Dit is waar de twee nu permanent gevestigd zijn, aangevuld door vele vrijwilligers en met talloze kinderen over de vloer. Juist in deze vakantieperiode draait Prop Roots op volle toeren. Guido van Oss sprak met Anton Lustig.

Anton Lustig is er als enige taalkundige in geslaagd de Zaiwa-taal, die in China wordt gesproken door pakweg

130.000 mensen op het grensgebied met Birma, te ontsluiten met een grammaticale beschrijving plus woordenboek met in totaal 1700 pagina's: een huzarenstukje. Hij woonde in de tijd dat hij zijn veldwerk deed meerdere jaren in het Jingpo-gebied. Daarna doceerde hij Nederlands aan de Universiteit voor Vreemde Talen (BFSU) in Beijing.

Het fraai aangelegde educatiecentrum

Lustig: "Iedere ochtend gaf ik les maar iedere middag had ik de tijd aan mezelf. Naast taalkundige ben ik vooral kunstenaar: schilder en muzikant. In mijn schilderijen en muziek bleef ik mijn artistieke geaardheid en Jingpo-achtergrond koesteren. Tijdens vakanties ging ik regelmatig terug naar de Jingpo-dorpen waar ik gewoond had."

Verlangen naar sterrenhemel

Wanneer Lustig in Peking was miste hij vaak het landschap en sterrenhemels van dit prachtige gebied en de gastvrije en levenslustige Jingpo. "Mijn vrouw, Li Yang, geboren en getogen in Peking, studeerde internationaal recht en verzorgde jarenlang de communicatie bij internationale non-gouvernementele organisaties (ngo's). De eerste keer dat ik haar meenam naar de Jingpo-dorpen was zij meteen getroffen door de hartelijkheid van de mensen, niettegenstaande de enorme sociale problemen. De kinderen daar zijn ook heel sociaal, weten veel over de natuur en kunnen nog bomen klimmen, maar hun gelukkigste jaren gaan snel voorbij. Wij beseften dat we wel degelijk iets voor deze gemeenschap zouden kunnen betekenen. We gaven onze banen op en zijn begonnen aan wat we het Prop Roots Programma hebben genoemd."

In het centrum, tijdens een jeugdvakantieweek

Creatief, zelfbewust en trots op je roots

De kinderen een verhoogd gevoel van eigenwaarde bijbrengen is het voornaamste doel. Zodra de adolescentie aanbreekt wachten hen een immense leegte en grote gevaren. Vrijwel de helft van de mannelijke bevolking gebruikt drugs, dus het is maar een kleine stap om ook gebruiker te worden. Prop Roots wil het zelfvertrouwen en de eigenwaarde van ieder kind bij haar/zijn eigen individuele ontwikkeling stimuleren.

Lustig: "We willen dat onze leerlingen zich bewust worden van hun vermogens om hun leven in eigen hand te nemen en eigen keuzes te maken. Veel Jingpo-kinderen en -jongeren vergelijken zich met de welvarende jongeren in Chinese steden, zoals ze daar via tv kennis van nemen, en hebben dan het gevoel dat ze tweederangs burgers zijn. Wij willen dat ze zich bewust worden van hun rijke culturele traditie en zichzelf gaan zien als rechtmatige opvolgers van die traditie.

Niet dat wij voorstaan hun cultuur te 'redden'. Nee, deze cultuur is slechts een 'instrument' voor ons voornaamste doel: persoonlijke ontplooiing. Wij maken slechts gebruik van wat al aanwezig is: een unieke

culturele achtergrond, indirect nog nauw verbonden met het leven in de geïsoleerde bergdorpen in het ecologisch enorm diverse regenwoud, waar hun directe voorouders nog maar zo kort geleden vandaan kwamen. Dit is toch mooie stof om over te vertellen of om andere creatieve dingen mee te doen? Moderne, flitsende thema's gebruiken kan ook, maar je moet je achtergrond in ieder geval niet bagatelliseren."

In het centrum tijdens een jeugdvakantieweek

Banyan-boom als symbool voor het project

De naam Prop Roots is ontleend aan de steunwortels (steltwortels) van de immense banyan-bomen in het gebied: deze groeien vanuit de takken naar beneden, maar daarna worden zij dik en sterk, op dezelfde manier als boomstammen het geheel ondersteunend en voedingsstoffen naar boven transporterend. Dit cyclische aspect is een mooie link naar één van onze belangrijkste uitgangspunten: de kinderen meer waardering voor hun unieke etnische achtergrond bijbrengen en helpen meer uiting te geven aan hun creatieve gaven, wat een zelf versterkend effect teweegbrengt. De kinderen hebben zoveel moois om te laten zien en zoveel in zich, en wij bieden hen de kans om dit te realiseren."

Afvalrace

Het lokale onderwijssysteem draait volgens Lustig geheel om prestaties, het passief bijbrengen van kennis, en "produceert in feite slechts examen-beantwoord-machines". Het systeem is bewust ontworpen als selectiemechanisme, waarbij de overgrote meerderheid af moet vallen. "Het is de nadrukkelijke bedoeling van het Chinese onderwijssysteem dat alleen de besten overblijven, want er is te weinig plaats aan de hogescholen en universiteiten voor het enorme aanbod aan leerlingen dat wel degelijk de capaciteiten heeft om dit onderwijs te volgen.

Hard maar waar: het overgrote deel van de Jingpo-jongeren valt af. Toch is ons project er niet direct op gericht om de onderwijspunten van de kinderen hier te verbeteren. Persoonlijke ontplooiing staat voorop. Wel is het zo dat door onze invloed de rapportcijfers automatisch al omhoog gaan".

Jeugdvakantieweek met uitwisseling stad/platteland

Prop Roots organiseert al enkele jaren zomer- en winterkampen voor de lokale kinderen, maar deze zomer was speciaal omdat voor het eerst ook tientallen kinderen uit steden in heel het land deelnamen. Dorps- en stadskinderen ondernamen samen allerlei spannende en leuke dingen. Het landschap werd verkend in een bergwandeltocht en er werd gezwommen in de rivier. Tijdens de feestavond werd er gedanst en gezongen.

De Jingpo-kinderen waren aanvankelijk iets verlegener dan de andere groep, maar dat trok wel bij. Zij konden veel beter dansen. Lustig: "Het voornaamste doel was de kinderen van beide achtergronden - verschillende werelden in feite - op ongedwongen wijze vrienden met elkaar te laten worden. Hierin zijn we redelijk tot goed geslaagd. Het afscheid ging gepaard met veel tranen."

Anton Lustig en zijn vrouw Li Yang